

REGISTRERING AF SKADEGØRERE I KORN, FRØGRÆS OG ROER I UGE 21

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Nedbør/fugt har nu flere steder udløst Septoriabekæmpelse i modtagelige hvedesorter. I mange marker er der et lavt smittetryk af Septoria og en udløst bekæmpelse i vækststadium 37 kan her trækkes til vækststadie 39 (fanebladet fuldt udviklet).

DE NEDENNÆVNTE BEKÆMPELSESTÆRSKLER ER FASTSAT UD FRA, AT DER I DE TIDLIGE VÆKSTSTADIER MEDTÆLLES ANGREB PÅ HELE PLANTEN OG FRA OG MED VÆKSTSTADIE 32 (2 KNÆ UDVIKLET) MEDTÆLLES KUN ANGREB PÅ DE 3 ØVERSTE FULDT UDVIKLEDE BLADE AF HOVEDSTRÅ.

VINTERHVEDE

Hvedens udviklingstrin pt. sammenlignet med tidligere år fremgår af nedenstående.

Ugenr.	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
18	28	29	30	25	31	31	30	31	30	32	31
19	30	31	31	28	32	32	31	32	31	33	32

20	30	33	33	30	35	33	34	34	32	36	35
21	34	37	35	33	37	35	38	38	40	40	38
22	36	45	44	37	46	38	48	47	53	47	
23	41	56	50	45	55	41	62	58	66	56	
24	51	65	58	55	65	51	68	64	71	66	

Gulrust: Angrebene har bredt sig i de modtagelige sorter i den forløbne uge. Der er fundet gulrust i Benchmark i ca. 40 procent af de ubehandlede marker mod i ca. 30 procent af de ubehandlede marker ugen før. Fra praksis er i år også meldt om mange tilfælde af angreb i Benchmark.

Næstmest gulrust er fundet i Drachmann, hvor der er fundet gulrust med 0,1- 40 procent angrebne planter ved Flakkebjerg ved Slagelse, Tystofte, Soderup ved Tølløse, Nr. Åby, Sejet ved Horsens, Hedensted, Homå ved Grenå og ved Gassum nord for Randers, hvilket svarer til ca. 30 procent af markerne med Drachmann mod ca. 15 procent af markerne ugen før.

I Sheriff er fundet 10 procent angrebne planter på Ærø og ved Soderup ved Tølløse og 0,1 procent angrebne planter ved Sejet ved Horsens. Det svarer til 10 procent af markerne. Tidligere er også fundet 0,01 procent angrebne planter ved Hornslet.

Ved Sejet ved Horsens er denne uge også fundet svage gulrustangreb i KWS Lili (1 procent angrebne planter), Torp (0,1 procent angrebne planter) og Graham (0,01 procent angrebne planter). I KWS Lili er tidligere i registreringsnettet fundet 0,02 procent angrebne planter ved Grenå. I Chevignon er tidligere fundet en enkelt angreben plante ved Soderup ved Tølløse.

Fra praksis er der tidligere meldt om gulrust i Drachmann ved Kegnæs på Sydals, ved Haderslev, på Sydthy, ved Svinninge nær Holbæk og på Møn. I Sheriff er fundet gulrust på Stevns og Østfalster. Endelig er der fundet gulrust i KWS Lili ved Faxe. Fra Bornholm er meldt om en del gulrust i markerne på nord- og østkysten. Dette gælder i både Benchmark, KWS Zyatt og Sheriff. På Østfalster er fundet ret udbredte angreb i en mark med Torp.

Gulrust bekæmpes i modtagelige sorter ved konstateret fund i marken eller i området. Af de dyrkede sorter er Benchmark og LG Mocca mest modtagelig. I disse sorter er bekæmpelse tidligere anbefalet. Effekten af en behandling holder 14 dage.

Næstmest modtagelig for gulrust er Drachmann, Sheriff, Kalmar, KWS Scimitar og KWS Zyatt. Bekæmpelse i disse sorter anbefales ved konstateret forekomst i marken eller i området eller ved en stor stigning i forekomsten af gulrust i sorterne. Bekæmpelse er tidligere anbefalet i disse sorter sammen med en Septoriabekæmpelse.

Brunrust: Der er ikke fundet angreb af brunrust. Fra praksis er tidligere meldt om 100 procent angrebne planter i Kvium i en mark ved Guldborg på Lolland Falster. Brunrust bekæmpes i modtagelige sorter ved 10 procent angrebne planter. Af de mest udbredte sorter er Kvium, Torp og KWS Lili mest modtagelige.

Meldug: Der er kun udløst bekæmpelse i få enkeltmarker. Meldug bekæmpes i modtagelige sorter ved over 25 procent angrebne planter i vækststadium 32-40 (2 knæ udviklet til lige før

begyndende skridning). Fra begyndende skridning anbefales bekæmpelse ikke længere.

Septoria: Nedbørsforholdene følges i de modtagelige sorter fra vækststadiet 32 (2 knæ udviklet) for at vurdere behovet for bekæmpelse af *Septoria*. I vækststadium 32 er det, som bliver til det 3. øverste blad, fremme og kan smittes. I de mindre modtagelige sorter Informer og KWS Extase starter optællingen først i vækststadium 37 (fanebladet synligt). Der kan tælles dage med nedbør og varigheden af bladfugt kan følges på Cropmanager. Efter behandling med anbefalede midler er der en beskyttelsesperiode på 10 dage, hvorefter der optælles igen.

Følgende dage med nedbør (Planteværn Online) hhv. timer med vedvarende bladfugt (Cropmanager) udløser en bekæmpelse i de 16 mest dyrkede hvedesorter:

Sorter	Nedbør (over 1 mm)	Timer i træk med bladfugt i Cropmanager
Informer, KWS Extase	5 dage fra st. 37	20 fra st. 37
Alle øvrige sorter	4 dage fra st. 32	20 fra st. 32

Det tørre vejr fra medio marts til ultimo april har hæmmet *Septoria* mange steder. I de fleste marker ses pt. kun svage angreb af *Septoria* og højst på blad 5 eller 6. Den megen nedbør i uge 18 (27. april - 2. maj) udløste mange steder bekæmpelse af *Septoria* i modtagelige sorter i marker, der i uge 18 var i vækststadiet 32. Angrebene vil blive synlige 3 uger efter, dvs. fra slutningen af indeværende uge.

Den sidste uge er nedbøren faldet meget uensartet, men i flere marker er der de seneste dage udløst bekæmpelse af *Septoria* i modtagelige sorter. Ved højt smittetryk anbefales *Septoria* generelt bekæmpet uanset om afgrøden er i vækststadium 37 eller 39 på nuværende tidspunkt, da en god timing er vigtigt ved højt smittetryk, fordi de nuværende midler ikke er så kurative grundet resistensudvikling hos *Septoria* mod midlerne.

Ved udløst sprøjtning i vækststadium 37, men ved lavt smittetryk, som er tilfældet mange steder i år, kan behandlingen dog skubbes til vækststadium 39.

I ekstrem gulrustmodtagelige sorter (Benchmark, LG Mocca) anbefales det dog at udføre bekæmpelse, når de 14 dages beskyttelsesperiode er udløbet, uanset udviklingsstrin. Det gælder også i de modtagelige sorter Drachmann Sheriff, Drachmann, Kalmar, KWS Scimitar og KWS Zyatt i områder, hvor der er fundet gulrust i sorterne.

I de mindre modtagelige sorter Informer og KWS Extase vil bekæmpelse mange steder fortsat kunne trækkes.

Til bekæmpelse anbefales fra vækststadium 37 SDHI-holdige løsninger, dvs. 0,45-0,75 l Viverda + Ultimate, 0,45-0,75 l Bell, 0,4-0,5 l Propulse + 0,2-0,25 l Orius Max/0,15-0,2 l Folicur Xpert. De laveste doser skønnes pt. aktuelle i de fleste tilfælde. Orius Max og Folicur Xpert foretrækkes fremfor Comet Pro som blandingspartner til Propulse grundet en bedre effekt på både gulrust og *Septoria*.

Firmaet oplyser, at Viverda + Ultimate kan være udsolgt flere steder. Hvis kun Ultimate S er udsolgt, anbefaler firmaet tilsætning af 1-2 l pr. ha ammoniumsulfat eller Kvikup før tilsætning af

Viverda for at reducere risikoen for aflejring af Viverda i filtre og dermed dysestop. I Danfoilsprøjter kan kun bruges Ultimate S.

Det gennemsnitlige vækststadium er 38 (fanebladet tæt på at være fuldt udviklet), mens de længst udviklede marker er i vækststadium 41 (fanebladets bladskede begynder at strække sig).

Foto 1. Gulrust i formentlig Benchmark fotograferet 14. maj 2020 af Carsten Kløcher, Djursland Landboforening.

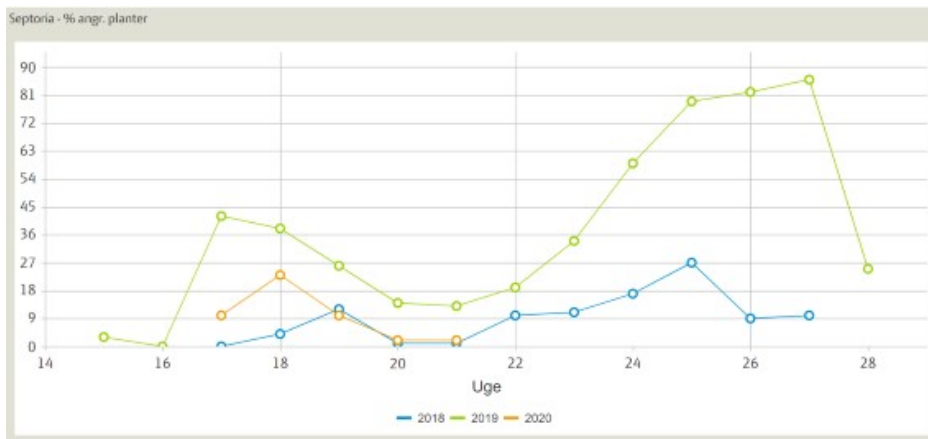

Foto 2. Brunrust på 2. øverste blad i Kvium ved Guldborg fotograferet 19. maj 2020 af Lars Andresen, VKST. Marken blev behandlet med Orius Max den 8. maj.

Foto 3. Septoria på 6. øverste blad i Kvium ved Haderslev sået medio september fotograferet 18. maj 2020 af Hans Christian Lassen, Landbosyd.

Figur 1. Udviklingen af Septoria i hvede i 2020 i forhold til de to foregående to år.

HVEDEGALMYG

Forekomsten følges via feromonfælder i ca. 65 vinterhvedemarker, som aflæses to gange om ugen. Der er som forventet endnu ingen forekomster af hvedegalmyg i det kølige vejr.

Hveden er modtagelig i perioden vækststadium 43 (svulmning af fanebladets bladskede) til 61 (begyndende blomstring). Tidlige angreb er mest tabsvoldende.

Følgende sorter er resistente mod den orange-gule hvedegalmyg: Sheriff, Kalmar, Heerup, KWS Scimitar, LG Skyscraper, KWS Firefly, LG Mocca og RGT Universe. Bekæmpelse er ikke aktuel i disse sorter.

Galmyggene har de bedste betingelser for at komme op af jorden, hvis jorden er fugtig op til skridningen. De har de bedste betingelser for æglægning i hveden, hvis det er vindstille og lunt vejr ("grill-vejr") omkring skridning. Aktiviteten er størst om aftenen, hvor lysstyrken falder.

VINTERBYG

Skoldplet er mest udbredt efterfulgt af bygrust.

Der er fundet bygrust i alle sorter, og mest er fortsat fundet i KWS Kosmos og KWS Meridian. Bygrust anbefales i modtagelige sorter bekæmpet til vækststadium 65 (blomstring) ved over 10 procent angrebne planter.

KWS Kosmos (ca. 5 procent af vinterbygarealet) har som den eneste af de dyrkede sorter karakteren 4 i modtagelighed for bygrust, hvilket betyder ekstrem modtagelig. De øvrige sorter har karakteren 2 eller 3 (modtagelig eller meget modtagelig).

Der er fundet tilfælde af mere udbredt skoldplet i alle sorter, men mest er fundet i Neptun. Bekæmpelse anbefales ved over 10 procent angrebne planter og mindst 6 dage med nedbør frem til vækststadium 65 (blomstring). Der tælles maks. 14 dage tilbage i tiden. Vær især opmærksom på evt. angreb i byg med forfrugt byg og samtidig reduceret jordbearbejdning, hvor tærsklen er lavere.

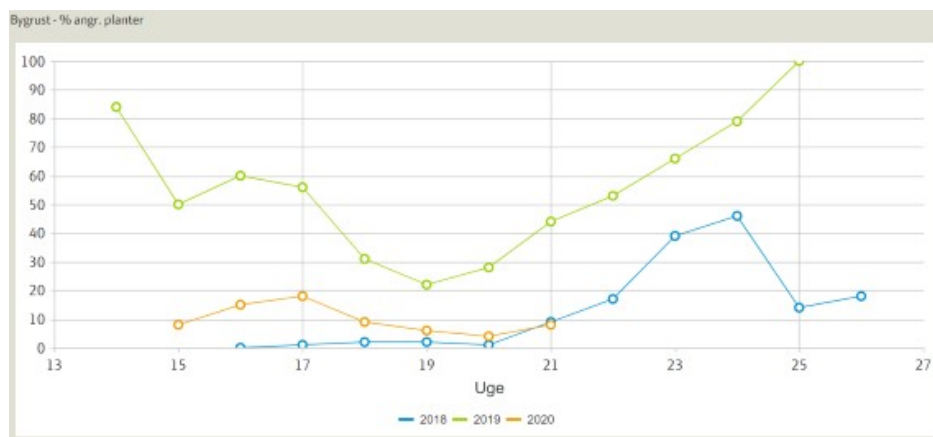
Der er fortsat kun fundet meget lidt bygbladplet og meldug. Der er udløst meldugbekæmpelse i en enkelt mark med Comeback, men meldug bekæmpes kun indtil gennemskridning ved over 75 procent angrebne planter i modtagelige sorter. Der er ikke registreret angreb af Ramularia.

Til svampebekæmpelse omkring skridning kan anvendes omkring 0,3 - 0,4 l Propulse, som har god effekt mod bygbladplet og skoldplet (og Ramularia). Som blandingspartner kan anvendes 0,25 l Orius Max, 0,2 l Folicur Xpert eller evt. 0,2 l Amistar/Mirador, som alle forstærker effekten mod bygrust. Blandes der med 0,25 l Comet Pro forstærkes effekten mod både bygrust, bygbladplet og skoldplet.

Hvis man ikke ønsker effekt mod Ramularia, kan også anvendes omkring 0,35 l Prosaro/Proline Xpert + 0,2 l Comet Pro.

Bekæmpelse anbefales før stakkene er foldet ud, så mere sprøjtevæske kan nå ned til bladene.

Det gennemsnitlige vækststadium er 52 (begyndende skridning), mens de længst udviklede marker er skredet igennem.

Figur 2. Udviklingen af bygrust i vinterbyg i 2020 i forhold til de to foregående to år.

TRITICALE

Der er bedømt i sorterne Neogen og Cappricia og i relativ få marker. Der er udløst gulrustbekæmpelse i ca. 80 procent af markerne med Neogen og ca. 60 procent af markerne med Cappricia, så gulrust er meget udbredt især i Neogen.

Gulrust bekæmpes i modtagelige sorter ved konstateret forekomst eller såfremt der findes gulrust i triticales i området. Bekæmpelse er anbefalet i modtagelige sorter. Til bekæmpelse kan f.eks. anvendes 0,3 l Orius Max. Der er ingen begrænsninger på antallet af behandlinger med Orius Max, men triazolreglerne skal overholdes. Anvendes kun Orius Max, må der samlet i vækstsæsonen anvendes op til 1,25 l Orius Max i korn. Effekten af en behandling holder sig 14 dage.

Der er meldug i nogle marker med Cappricia, men der er kun udløst bekæmpelse i en enkelt mark. Meldug bekæmpes indtil vækststadium 65 (blomstring halvvejs) ved over 75 procent angrebne planter.

Det gennemsnitlige vækststadium er 48 (tæt på begyndende skridning), mens de længst udviklede marker er tæt på at være gennemskredne.

RUG

Generelt er rugen fortsat meget sund de fleste steder. Der er denne uge ikke registreret angreb af brunrust. Brunrust bekæmpes i modtagelige sorter ved over 10 procent angrebne planter.

Stor solindstråling, dagtemperaturer over 20°C og varme nætter med dugdannelse er optimal for brunrust, så svampen er ikke blevet fremmet i det kølige vejr. I nogle år kommer der sene angreb af brunrust. Det er ved sene angreb en fordel ikke at have udført sidste svampesprøjtning for tidligt.

Angrebene af skoldplet er også overvejende svage. Skoldplet bekæmpes kun til omkring begyndende skridning. Fremover skal der således kun holdes øje med evt. angreb af brunrust.

Det gennemsnitlige vækststadium er 55 (under skridning), mens de længst udviklede marker er gennemskredne.

VÅRBYG

Der er kun fundet meget få tilfælde af angreb. Der er kun meget svage angreb af byggrust i 2 marker (0,01 procent angrebne planter).

I enkelte marker er fundet skoldplet og i en enkelt mark op til 30 procent angrebne planter.

I en enkelt mark er fundet 0,01 procent planter med bygbladplet. Fra praksis er meldt om flere marker med RGT Planet med fund af udsædbåren smitte af bygbladplet. Angreb viser sig på det første blad og kan herfra spredes til resten af planten og til naboplanter. Bygbladplet bekæmpes i meget modtagelige sorter (RTG Planet og Laurikka) fra vækststadium 30 ved over 10 procent angrebne planter. Comet Pro har god effekt på bygbladplet.

Skoldplet bekæmpes i modtagelige sorter først fra vækststadium 31 (1 knæ udviklet) ved over 10 procent angrebne planter og mindst 5 dage med nedbør (over 1 mm). Der tælles maks. 14 dage tilbage i tiden. Vær især opmærksom på evt. angreb i byg med forfrugt byg og samtidig

reduceret jordbearbejdning. Proline Xpert, Prosaro og Comet Pro har god effekt på skoldplet.

Det gennemsnitlige vækststadiet er 28 (buskning), mens de længst udviklede marker er i vækststadium 31 (1 knæ udviklet).

Foto 4. Udsædsbåren angreb af bygbladplet i RGT Planet fotograferet 16. maj 2020.

HAVRE

Der er ikke fundet meldug.

Det gennemsnitlige vækststadiet er 28 (buskning), mens de længst udviklede marker er i vækststadium 31 (1 knæ udviklet).

I havre foretages et begrænset antal registreringer.

ALM. RAJGRÆS

Der er registreret i ca. 35 marker. Angrebene af kronrust har bredt sig i den forløbne uge. Der er fundet kronrust i ca. 70 procent af markerne med op til 15 procent dækning. Pt. er der udløst be-kæmpelse i ca. 30 procent af markerne. Bekæmpelse af kronrust anbefales ved 0,1 procent dækning (få pustler pr. plante).

I rajgræs er det først og fremmest de senere sprøjtninger fra begyndende skridning og under blomstring, som har været rentable. De tidligste sorter er nu under skridning og de øvrige sorter skrider indenfor de næste ca. 1-2 uger. Bekæmpelse kan ske med omkring 30 procent dosis og 0,45 l Bell, 0,45 l Viverda + 0,5 l Ultimate S eller 0,3 l Bell + 0,15 l Comet Pro kan anvendes.

Firmaet oplyser, at Viverda + Ultimate kan være udsolgt flere steder. Hvis kun Ultimate S er

udsolgt, anbefaler firmaet tilsætning af 1-2 l pr. ha ammoniumsulfat eller Kvikup før tilsætning af Viverda for at reducere risikoen for aflejring af Viverda i filtre og dermed dysestop. I Danfoilsprøjter kan kun bruges Ultimate S.

Der er fundet 2-10 procent dækning af meldug i nogle marker, men meldug tillægges kun mindre betydning på nuværende tidspunkt.

ENGRAPGRÆS

Der er registreret i 13 marker. Angrebene af svampesygdomme er svage. Der er fundet svage angreb af rust i ca. 40 procent af markerne (0,01-2,0 procent dækning). Mest rust ses tit i korte plænetyper. Rust bekæmpes ved over 0,1 procent dækning. Der er denne uge udløst bekæmpelse i ca. 10 procent af markerne. Pt. er der ikke generelt bekæmpelsesbehov. Til rustbekæmpelse i enkeltmarker med meget rust kan anvendes f.eks. 0,3 l Orius Max.

I en enkelt mark er fundet 25 procent dækning af meldug.

RØDSVINGEL

Der er registreret i 19 marker. Angrebene af svampesygdomme er stadig svage. Bladplet er mest udbredt, men angrebene er meget svage (0,01-1,0 procent dækning). Rust er fundet med meget svage angreb i få marker (0,01-0,1 procent dækning).

Meldugangrebene er også svage.

Der er pt. ikke generelt bekæmpelsesbehov.

SKADEDYR I SUKKERROER

NBR Nordic Beet Research og Nordic Sugar Agricenter følger ugentlig udviklingen af skadedyr i sukkerroer bejdsset med Force i 13 marker fordelt i områderne Lolland, Falster, Møn, Vest- og Sydsjælland. Første registrering af forekomst af skadedyr i fremspiringsfasen blev foretaget i uge 17. Siden opdateres hver onsdag. Se fundene og kommentarerne på linket nedenfor.

Foto 5. Runkelroebiller fra forsøg ved NBR fotograferet 15. maj 2020 af Anne Lisbet Hansen, NBR. Forsøgene er anlagt på et areal med forfrugt roer for at fremme angreb. Runkelroebillerne er kun knap 2 mm. Der er kun set meget sporadiske angreb af runkelroebiller i registreringsnettet.

Foto 6. Symptomer på blade og kimstængel efter angreb af runkelroebiller. Fotograferet 15. maj 2020 af Anne Lisbet Hansen, NBR. Runkelroebillerne påvirker ikke roerne, når de er i god vækst og har 4-6 blade.

Se de detaljerede registreringer i alle ovennævnte afgrøder på siden [varsling/registreringsnet](#).